

بررسی تطبیقی فقهی و حقوق رابطه بین شبکه‌های اجتماعی درگرایش دختران به خودکشی

لیلا علی پور*، فاطمه قانیدی بارده^۲

چکیده

پدیده خودکشی از دیدگاه‌های علوم مختلف از جمله: جرم‌شناسی، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، پزشکی و فقه و حقوق کیفری قابل بررسی و کنکاش قرار گرفته شده است و از لحاظ حقوق کیفری، بحث در مورد خودکشی، در حاشیه بررسی انواع بررسی‌های قتل‌ها به میان می‌آید. از این حیث، خودکشی، قتلی است که مرتکب جرم (قاتل) مفول جرم (مقتول) نیز می‌باشد، در این خصوص پژوهش حاضر به بررسی تطبیقی فقهی و حقوق رابطه بین شبکه‌های اجتماعی درگرایش دختران به خودکشی صورت گرفت. روش حاکم بر تحقیق از لحاظ ماهیت روش همبستگی بود که در زمره تحقیقات غیرآزمایشی قرار می‌گیرد. جامعه آماری آن شامل تمامی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی شهر تهران منطقه ۴ در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ می‌باشد و حجم نمونه براساس جدول مورگان و کرجسی و به صورت تصادفی تعداد ۳۰۰ نفر انتخاب شد. در این پژوهش پرسشنامه گرایش به خودکشی ارباخ و همکاران (۱۹۹۱) و پرسشنامه رضایت از زندگی دینر و همکاران (۱۹۸۵) بر روی گروه نمونه اجرا شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی از میانگین، انحراف معیار، جداول و نمودارها و آمار استنباطی از همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد. اهم نتایج نشان داد که بین رضایت از زندگی و گرایش به خودکشی رابطه معناداری وجود دارد. **کلید واژه:** جرم‌شناسی، فقه و حقوق کیفری، گرایش به خودکشی، رضایت از زندگی، شبکه‌های اجتماعی.

^۱ . دکتری مطالعات زنان، حقوق زن در اسلام، مدرس مدعو دانشگاه پیام نور. Email: alipour. leila 95@gmail.com

^۲ . مربی، گروه الهیات، دانشگاه پیام نور، ایران عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور. Email: Ghaedif30@yahoo.com

مقدمه

امروزه رسانه‌ها با تامین طیف وسیعی از اطلاعات نقش مهمی در اجتماع بشری ایفا می‌کنند. رسانه‌ها می‌توانند تأثیری جدی بر نگرش، اعتقاد و رفتار مردم بگذارند و نقش حیاتی در عملکرد سیاسی، اقتصادی و اجتماعی جامعه داشته باشند. بنابراین لازم است در تهیه و انتشار اخبار مرتبط با سلامت جسمی، روانی و اجتماعی جامعه توصیه‌ها و شواهد علمی در خصوص چگونگی درج اخبار رعایت شود. شواهد و تجربیات گذشته موارد متعددی از بروز اپیدمی یا همه‌گیری خودکشی به دنبال انتشار نامناسب اخبار مربوط به خودکشی افراد خاص و شناخته شده در سطح جهان و ایران را نشان می‌دهد، و بدین لحاظ است که رسانه با درج و انتشار صحیح اخبار می‌تواند در پیشگیری از خودکشی نقش موثری داشته باشد (حاجبی، ۲۰۲۰). میزان بالای انتشار اخبار و تبلیغات مخرب و جهت‌دار در مورد خودکشی در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی موجب بروز خودکشی تقلیدی در افراد دیگر به خصوص نوجوانان می‌شود (مقصودپور و احمدی، ۲۰۲۰). نظر علما و فقهای دینی در خصوص خودکشی یا انتحار متفاوت است و اینجا اشاره دارید به دیدگاه علامه طباطبایی در تفسیر المیزان که ظاهر جمله «لا تقتلوا انفسکم» نهی از خودکشی است، که ظهور در این دارد که تمام مؤمنان به منزله یک «-لا تأکلوا أموالکم بینکم» لکن همراه شدن آن با جمله نفس‌اند که مالی دارد و بر آنان واجب است آن را از راه باطل نخوردند -شاید دلالت و اشعار دارد که مراد از نفوس همه افراد جامعه دینی است که مانند یک نفس دانسته شده و جان هر یک از آنان، همان، «انفس» جان دیگری است. بنابراین در چنین جامعه‌ای، فرقی میان جان خود و دیگران نیست و اگر فردی خودش و مطلق است و شامل «ولا تقتلوا انفسکم» یا دیگری را بکشد، خودش را کشته است. با این عنایت، جمله‌ی شاید که همان خودکشی است و کشتن دیگر مؤمنان نیز میشود، انتحار «قتل نفس نهی شده در آیه» شامل

این گونه برداشت کرد که «ان الله کان بکم رحیماً» بتوان از ذیل آیه موردی که انسان خودش را در معرض قتل قرار دهد و سبب هلاکت خودش گردد نیز می‌شود؛ چرا که تعلیل نهی از قتل نفس، به رحمت، با این معنا سازگارتر و مناسب‌تر است. طبق این برداشت، آیه وسعت و ان الله کان بکم: عمومیت بیشتری می‌یابد و این تناسب مؤید این مطلب است که این قسمت آیه است نه تعلیل برای هر دو قسم (اکل مال به باطل و قتل «ولا تقتلوا انفسکم» فقط تعلیل عبارت «رحیماً نفس»؛ چنان که برخی آن را تعلیل برای هر دو دسته دانسته‌اند (طباطبایی، ۱۹۹۵) و در جایی دیگر به اعتقاد برخی از روانشناسان خاستگاه تمام بحران‌های اخلاقی ناشی از عدم آگاهی افراد و بالاخص ناهماهنگی فرهنگی جامعه با آموزه‌های خانواده هاست. طبق آمار رسمی تایید شده، از ابتدای امسال تاکنون ۱۲ نوجوان زیر ۱۸ سال خودکشی کرده‌اند. اینها افرادی هستند که با حلق آویز کردن، پریدن از ارتفاع و سلاح گرم به زندگی خود پایان دادند؛ ولی شاید برای همه مسجل باشد که تعداد آمارهای غیر رسمی از ۱۲ نفر بیشتر بوده زیرا این اتفاقی است که در پنج سال اخیر نه تنها در ایران، بلکه در جهان، رشدی روزافزون داشته و سه برابر شده است (میوه یان، ۲۰۱۷). آمارها نشان می‌دهند که دختران بیش از پسران دست به خودکشی می‌زنند اما پسران بیشتر از دختران قصد خود را عملی می‌کنند (سیمبار^۳، ۲۰۱۶). براساس آمار سازمان بهداشت جهانی^۴، خودکشی سیزدهمین علت مرگ در جهان و سومین علت مرگ در گروه ۱۴ تا ۳۴ ساله است همچنین در سال ۲۰۰۰ میلادی حدود یک میلیون نفر در جهان بر اثر خودکشی جان خود را از دست داده‌اند و حدود ۲۰ برابر این رقم اقدام به خودکشی کرده‌اند (اسمیشنی^۵، کریسلر و ویارارول^۵، ۲۰۱۸). افکار خودکشی حالتی است

^۳ . Simbar

^۴ . World Health Organization

^۵ . Smischney, Chrisler & Villarruel

بیشترین میزان خودکشی در جوانان اتفاق می‌افتد، و خودکشی در سطح جهان دومین علت اصلی مرگ و میر در سنین ۱۵ تا ۲۹ سال است. علی‌رغم کمبود اطلاعات اپیدمیولوژیک جهانی برای نوجوانان، خودکشی همچنان به‌عنوان یکی از علل اصلی مرگ در سراسر جهان به شمار می‌رود و یکی از نگرانی‌های عمده در بهداشت عمومی است (سازمان بهداشت جهانی، ۲۰۱۷). همچنین بیشترین میزان شیوع خودکشی نوجوانان در هر دو جنس در جنوب شرقی آسیا و شرق اروپا رخ می‌دهد (مک لوفین و همکاران، ۲۰۱۵). سالانه، نزدیک به ۴۶۰۰ جوان ۱۰ تا ۲۴ ساله خودکشی می‌کنند. آمار تکان دهنده‌تر این است که برای هر خودکشی منجر به مرگ در نوجوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله، بین ۱۰۰ و ۲۰۰ مورد اقدام به خودکشی وجود دارد (اسمیتنی^۷ و همکاران، ۲۰۱۴). یکی از عوامل تأثیرگذار بر گرایش نوجوانان به خودکشی، رضایت از زندگی^۸ می‌باشد. رضایت از زندگی به‌عنوان بعد شناختی شادی یا بهزیستی ذهنی موضوع مطالعه شاخه‌های مختلف علمی بوده است (رامان جرارد^۹، ۲۰۱۰). وینهنون^{۱۰} (۱۹۹۱) معتقد است رضایت از زندگی نشان دهنده میزان قضاوت مثبت فرد از کیفیت زندگی‌اش به مثابه یک کل است (نصراصفهانی، آرش؛ روزخوش، محمد و دریس، پویا، ۲۰۱۸). همچنین رضایت از زندگی بیانگر میزان ارضاء تمایلات و نیازهای اساسی انسان‌ها می‌باشد و از این طریق است که مفهوم رضایت‌مندی با نیاز مرتبط می‌شود (چایون و دی پاتنام^{۱۱}، ۲۰۱۰). انسان به عنوان پیچیده‌ترین و کامل‌ترین موجود جهان آفرینش دارای نیازها و انگیزه‌های متنوع و بی‌پایان است که اهداف و فعالیت‌های او را تحت تأثیر قرار می‌دهند (جانسون و کروگر^{۱۲}، ۲۰۰۶). بنابراین رضایت‌مندی از

که به وقوع هر گونه اندیشه خودتخریبی دلالت دارد. این افکار، طیفی از اندیشه‌های مبهم را در مورد خاتمه دادن به زندگی تا خودکشی کامل در بر می‌گیرند (مک لولین، گولد و مالون^۶، ۲۰۱۵). اکثریت رفتارهای خودکشی گرایانه از قبل برنامه ریزی شده‌اند (سازمان بهداشت جهانی، ۲۰۱۹) و افکار خودکشی گرایانه، پیش‌بینی‌کننده مؤثری در مورد اقدام به خودکشی حتی بعد از کنترل عوامل روانشناختی است به عبارتی، میزان احتمال اقدام به خودکشی، تابعی خطی از شدت، تنوع و مدت افکار و گرایش به خودکشی است (کرمی، حاتمیان و مرادی، ۲۰۱۷). علل خودکشی در نوجوانان از جمله مسائلی است که بسیاری از خانواده‌ها و جامعه را درگیر خود کرده است. نوجوانی دوره‌ای پرفشار و سرشار از تنش‌های روانی، جسمانی و تغییرات بسیار شدید است که اغلب نگرانی‌های زیادی برای والدین نوجوان و نحوه برخورد با این تغییرات به وجود می‌آورد (وینهنون، ۲۰۰۰). نقش خانواده، مدرسه و گروه همسالان نوجوان در ایجاد تفکر خودکشی بسیار اهمیت دارند. تلاش برای پیشگیری از ایجاد تفکر خودکشی بهترین راه مقابله با این پدیده است. همچنین رفتار خودکشی دغدغه یا فعالیتی است که بر روی مرگ خود به صورت داوطلبانه متمرکز است. در تعریف خودکشی قصد و نیت بسیار مهم است. رفتار خودکشی اشاره به اقدامات انجام شده توسط کسی دارد که در حال بررسی یا آماده شدن برای مرگ خود است. با این حال، از آنجا که خودکشی یک مسئله حساس است، و حتی در برخی از کشورها غیرقانونی است، به‌احتمال بسیار زیاد کمتر از حد واقعی گزارش می‌شود (باقری، منوچهری و حکمی، ۲۰۱۵). در کشورهای با درآمد بالا، مردان سه برابر بیشتر نسبت به زنان خودکشی انجام می‌دهند، اما در کشورهای کم‌درآمد یا با درآمد متوسط نسبت مرد به زن ۱/۵ است. در بسیاری از کشورها،

7. Smischney

8. Life satisfaction

9. Raman Jerode

10. Veenhoven

11. Chaeyoon & D Putnam

12. Johnson & Krueger

6. McLoughlin, Gould & Malone

۱- پرسشنامه گرایش به خودکشی (MAST) ارباخ و همکاران (۱۹۹۱): این مقیاس یک ابزار با ۳۰ عبارت است که برای سنجش میزان گرایش به خودکشی در میان نوجوانان طراحی شده است. تحلیل عامل چهار زیر مقیاس را نشان داد که به این اختلافات مربوط می‌شوند: زیر مقیاس علاقه به زندگی (۱، ۵، ۶، ۱۳، ۱۸، ۲۵، ۲۸)، نفرت از زندگی (۲، ۹، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۲۱، ۳۰)، علاقه به مرگ (۸، ۱۷، ۱۹، ۲۲) و نفرت از مرگ (۴، ۷، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۲۰، ۲۴، ۲۹). در این مقیاس به گزینه کاملاً مخالفم نمره ۱ و مخالفم ۲ و به تا حدی موافقم ۳، موافقم ۴ و به کاملاً موافقم ۵ داده می‌شود. پایایی گزارش شده برای این پرسش نامه در زیر مقیاس علاقه به زندگی ۰/۸۱۸، علاقه به مرگ ۰/۸۳۹ گزارش شده است. میانگین گزارش شده برای گرایش به خودکشی در زیر مقیاس علاقه به زندگی برابر ۴۳/۵۶، علاقه به مرگ ۳۱/۴۷ می‌باشد. آلفای کرونباخ بین ۰/۷۶ (نفرت از زندگی و علاقه به مرگ) تا ۰/۸۳ (علاقه به زندگی و نفرت از مرگ) (سلطانی نژاد و همکاران، ۱۳۹۱).

۲- پرسشنامه رضایت از زندگی دینر و همکاران (۱۹۸۵) و شامل ۵ گزاره که مولفه شناختی بهزیستی فاعلی را اندازه گیری می‌کند تشکیل شده است. دینر و همکاران (۱۹۸۵) مقیاس رضایت از زندگی را برای همه گروه های سنی تهیه کردند که شامل ۴۸ سؤال بود که میزان رضایت از زندگی و بهزیستی را منعکس می‌کرد و تحلیل عاملی آن نشان داد که از سه عامل است. ۱۰ سؤال آن با رضایت از زندگی مرتبط بود که پس از بررسی های متعدد در نهایت به ۵ سؤال کاهش یافت و به عنوان یک مقیاس مجزا مورد استفاده قرار گرفت. نمره گذاری پرسشنامه براساس طیف ۷ درجه‌ای (کاملاً مخالف ۱، مخالف ۲، کمی مخالف ۳، نه موافق و نه مخالف ۴، کمی موافق ۵، موافق ۶ و کاملاً موافق ۷) است. هر چه نمره فرد بیشتر باشد رضایت از زندگی بیشتر است.

زندگی را می‌توان به عنوان ارضاء نیازهای انسانی و تلقی مثبت و احساس خوشایند افراد نسبت به قلمروهای زندگی در نظر گرفت (برهانی نژاد، نبوی، لطفعلی نژاد، امینی و منصور، ۲۰۱۶). اهمیت رضایت از زندگی نوجوانان در مطالعات طولی نشان داده شده است که بیانگر رابطه سطوح پایین رضایت از زندگی با رفتارهای درونی‌سازی و برونی‌سازی آینده و تجارب مخرب با همسالان است (مارتین^{۱۳} و همکاران، ۲۰۱۰). باقرزاده و سعیدی (۲۰۱۹) در پژوهش خود که بر روی ۲۵۳ مرد معتاد بستری شده در مراکز ترک اعتیاد انجام گرفت، نشان دادند که بین ساختار خانواده با رضایت از زندگی رابطه مثبت و معنادار و بین گرایش به خودکشی با رضایت از زندگی رابطه منفی و معنادار وجود دارد. عواملی که در ایجاد فکر خودکشی در نوجوانان و اقدام به آن مؤثر است شامل عوامل شخصی، محیطی و روانی است. از جمله این عوامل که در این پژوهش به بحث و بررسی آن پرداخته شده است. با توجه به این که با شناسایی عوامل خطر خودکشی در نوجوانان می‌توان اقدامات پیشگیرانه‌ای را جهت جلوگیری از وقوع خودکشی انجام داد، مطالعه حاضر به بررسی رابطه بین رضایت از زندگی با گرایش به خودکشی دختران استفاده کننده از شبکه‌های اجتماعی می‌پردازد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع توصیفی و از نظر روش همبستگی است. جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه دانش‌آموزان دختر دبیرستان‌های شهر تهران منطقه ۴ در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ تشکیل می‌دادند. حجم نمونه براساس جدول مورگان و کرجسی و به صورت تصادفی تعداد ۳۰۰ نفر انتخاب شدند و برای تجزیه و تحلیل از همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد. ابزار مورد استفاده در این پژوهش عبارتند از:

13. Martin

۸۳ نفر (۲۷/۶۶ درصد) دانش‌آموزان دارای رشته تحصیلی انسانی می‌باشند. و نهایتاً یافته‌ها نشان داد که ۵۹ نفر (۱۹/۶۶ درصد) دانش‌آموزان دارای سن بین ۱۵ الی ۱۶ سال می‌باشند، ۱۱۴ نفر (۳۸/۰۰ درصد) دانش‌آموزان دارای سن بین ۱۶ الی ۱۷ سال می‌باشند و ۱۲۷ نفر (۴۲/۳۳ درصد) دانش‌آموزان دارای سن بین ۱۷ الی ۱۸ سال می‌باشند. و همچنین میانگین و انحراف استاندارد هر کدام از متغیرها محاسبه گردیده است. میانگین و انحراف استاندارد رضایت از زندگی به ترتیب (۱۵/۸۰) و (۶/۶۵) محاسبه شد. همچنین میانگین و انحراف استاندارد گرایش به خودکشی کل به ترتیب (۶۹/۴۸) و (۱۳/۷۹) به دست آمد. همانگونه که جدول ۱ نشان می‌دهد، متغیر رضایت از زندگی با خرده‌مقیاس‌های علاقه به زندگی و نفرت از مرگ رابطه مثبت و معنادار وجود دارد.

جدول ۱: ضرایب همبستگی

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵
۱. رضایت از زندگی	۱				
۲. علاقه به زندگی	۰/۴۱**	۱			
۳. نفرت از زندگی	-۰/۰۲	۰/۰۷	۱		
۴. علاقه به مرگ	-۰/۱۰	-۰/۰۶	۰/۰۳	۱	
۵. نفرت از مرگ	۰/۲۷**	۰/۱۹**	-۰/۱۰	۰/۰۱	۱

جدول ۲ خلاصه نتایج تحلیل رگرسیون گرایش به خودکشی با توجه به متغیر رضایت از زندگی

مدل	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری
۱ رگرسیون	۴۴۶۰/۷۲	۷	۴۴۶۰/۷۲	۲۵/۳۳	۰/۰۰۰
باقیمانده	۵۲۴۶۴/۱۹	۲۹۸	۱۷۶/۰۵		
کل	۵۶۹۲۴/۹۱	۲۹۹			

با توجه به اینکه ($F=25/33$ و $pvalue < 0/01$) می‌باشد؛ می‌توان نتیجه گرفت که بین گرایش به خودکشی با متغیر رضایت از زندگی رابطه معناداری وجود دارد و مدل ۱ معنادار خواهند بود. به عبارت دیگر متغیرهای مستقل به خوبی تغییرات وابسته را پیش‌بینی نموده است.

جدول ۳: ضرایب رگرسیون پیش‌بینی گرایش به خودکشی باتوجه به رضایت از زندگی

سطح معناداری	T	Beta	B	خطای استاندارد		
۰/۰۰۰		-	۱/۹۷	۶۰/۳۱	ثابت	۱
۰/۰۰۰	۲۵/۳۳	۰/۲۸	۰/۱۱	۰/۵۸	رضایت از زندگی	

وسیله سیستم‌های رایانه ای و مخابراتی، جرم محسوب شده و قابل مجازات هستند در ادامه بحث باید به نتایج کمی پژوهش که نشان داد بین متغیر رضایت از زندگی با خرده-مقیاس‌های علاقه به زندگی و نفرت از مرگ رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. این نتیجه با نتایج باقرزاده و سعیدی (۲۰۱۹)؛ میوه یان (۲۰۱۷)؛ فیروزی و علمی (۲۰۱۵)؛ مهرابی و همکاران (۲۰۱۳)؛ کمری و فتح ابادی (۲۰۱۲)؛ دینر و همکاران (۲۰۱۶)؛ فایرز و همکاران (۲۰۱۵) همسو می‌باشد. در تبیین این فرضیه می‌توان گفت که یک توافق کلی در بین محققان بهداشت روان مبنی بر وجود فاکتورهای متعدد در آسیب‌شناسی خودکشی وجود دارد، نتایج تحقیقات در حوزه خودکشی نشان داده است، در کنار عواملی چون ژنتیک، اختلالات روانشناختی و رویدادهای منفی زندگی، عوامل فرهنگی، اجتماعی و معنوی نیز در بروز افکار و اقدام به خودکشی نقش دارند (رسیس^{۱۴} و همکاران، ۲۰۱۰). گرایش به خودکشی به دوره‌ای خاص از زندگی تعلق ندارد، اما ظاهراً نوجوانان در لحظه‌هایی از زندگی که با مشکلات شخصی روبه‌رو می‌شوند، بیشتر شکنندگی نشان می‌دهند و این در حالی است که حس می‌کنند راه برگشت ندارند. رضایت از زندگی را ارزیابی فرد از زندگی خویش، در دوره‌های زمانی حال و گذشته است که این ارزیابی شامل واکنش هیجانی فرد به حوادث و قضاوت‌هایی است که وی درباره زندگی خود ارائه می‌دهد. افراد دارای رضایت از زندگی بالا، عمدتاً دارای هیجانان

همان‌گونه که در جدول ۳ ملاحظه می‌گردد با توجه به مقادیر ($P < 0/05$ و F) مدلی معنادار به دست آمده است؛ بنابراین، گرایش به خودکشی از روی متغیر رضایت از زندگی قابل پیش‌بینی است. به عبارت دیگر بر اساس ضریب بتا به ازای یک واحد افزایش در متغیر رضایت از زندگی برحسب انحراف استاندارد، به میزان ۰/۲۸ واحد برحسب انحراف استاندارد به گرایش به خودکشی افزوده می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر، بررسی تطبیقی فقهی و حقوق رابطه بین شبکه‌های اجتماعی درگرایش دختران به خودکشی بود. خودکشی نوعی قتل نفس همراه با وحدت قاتل(جانی یا بزه‌کار) و مقتول (مجنی علیه یا بزه دیده) است. به عبارت دیگر، خودکشی یک نوع آدمکشی است که تغییر سمت یافته و بجای اینکه آدمی، فرددیگری را بکشد خود را هدف قرار می‌دهد. از این نظر، خودکشی مهمترین نوع خشونت تغییر شکل داده‌شده است. از دیدگاه فقه اسلامی خودکشی حرام بوده و حرمت آن از نظر کتاب، سنت و اجماع ثابت گشته و برای مرتکب آن کیفر اخروی وعده داده شده است. معاونت در خودکشی نیز از دیدگاه حقوق جزای اسلام "اعتنبر اثم" تلقی گشته و مرتکب آن مستوجب تعزیری می‌باشد. در حقوق جزای ایران، خودکشی و شروع به آن جرم نیست و معاونت در خودکشی هم جرم نبوده و قابل کیفر نمی‌باشد. البته اخیراً بر طبق قانون مجازات جرایم رایانه‌ای، برخی از صور از معاونت در خودکشی به

14. RECHS

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از مساعدت‌های مسئولین آموزش و پرورش منطقه ۴ تهران تقدیر و تشکر می‌نماییم. همچنین از تمامی و دانش‌آموزان که در این پژوهش شرکت نمودند؛ کمال تشکر و قدردانی را داریم.

References

- Bagheri, F; Manouchehri, M & Hakami, M. (2015). The relationship between emotion control and suicidal ideation in female high school students in Karaj. The Second National Conference on Psychology and Educational Sciences, Aza Islamic University, Shagan Branch, Ahvaz. (Persian)
- Bagherzadeh, S & Saeedi, M. (2019). Investigating the relationship between family structure, suicidal ideation and life satisfaction among addicted men. *Journal of New Advances in Psychology and Educational Sciences*, 2 (19): 134-141. (Persian)
- Tabatabai, Mohammad Hussein, (۱۹۹۵), *Al-Mizan in the Interpretation of the Qur'an*, Translator: Mohammad Baqir Mousavi, Volume ۴, Office Islamic Publications, Qom.
- Borhaninejad, V; Nabavi, S. H; Lotfali Nejad, E; Amini, F & Mansouri, T. (2016). The relationship between social participation and life satisfaction in the elderly. *North Khorasan Journal of Medical Sciences*, 8 (4): 711-701. (Persian)
- Chaeyoon, Lima & Robert D Putnam. (2010), "Religion and social networks and life satisfaction" *American Sociological Review*, 73(6).
- Diener, E., Oishi, S., & Lucas, R. E. (2016). Personality, culture, and subjective well-being: Emotional and cognitive evaluations of life. *Annual Review of Psychology*. 54: 403–425.
- Fayers P.M & Machin D. (2015). *Quality of life: the assessment, analysis and reporting of patient-reported outcomes*: John Wiley & Sons.
- Smischney TM, Chrisler A, Villarruel FA. (2018). *Risk Factors for Adolescent Suicide*.
- Firoozi, J & Elmi, M. (2015). Investigating the relationship between life satisfaction and the

مثبت بوده و ارزیابی مثبتی درباره رویدادهای زندگی دارند؛ اما افراد دارای رضایت از زندگی پایین‌تر نیز شرایط و رویدادها را نامطلوب ارزیابی کرده و به همین دلیل هیجانات نامطلوب مانند اضطراب، افسردگی و پرخاشگری را تجربه می‌کنند که این هیجانات منفی گرایش نوجوانان را به خودکشی و رفتارهای پرخاشگرانه افزایش می‌دهد، چرا که آنها برای رهایی از رنج و ناراحتی خود و کسب آرامش ممکن است گرایش به خودکشی نشان دهند. افرادی که از رضایتمندی بالایی از زندگی برخوردارند، در مقایسه با افراد ناخرسند، چه در تنهایی و چه در حضور دیگران، احساس خشنودی می‌کنند و از زندگی خود و دیگران، از زندگی در نواحی گوناگون شهری یا روستایی، و یا اشتغال در مشاغل گوناگون انفرادی و اجتماعی به یک اندازه لذت می‌برند و افراد ناراضی از زندگی درست برعکس افراد رضایتمند از زندگی عمل می‌کنند و بیشتر به سمت گرایش به خودکشی گام می‌نهند. از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان گفت که پژوهش حاضر بر روی تمامی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی شهر تهران منطقه ۴ در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ می‌باشد انجام شده است و باید در تعمیم نتایج به سایرین احتیاط کرد. همچنین محافظه کاری دانش‌آموزان در پاسخ‌گویی پرسشنامه به صورت صحیح و منطبق با حقایق از دیگر محدودیت‌های پژوهش حاضر بود. لذا پیشنهاد می‌شود که در پژوهش‌های آتی در ارتباط با رضایت از زندگی و تاثیر آن بر گرایش به خودکشی در نوجوانان پژوهش‌های بیشتری صورت گیرد تا در ارتباط با این متغیرها در نوجوانان اطلاعات دقیق‌تری به دست آید. همچنین در ارتباط با مشکلات و چالش‌هایی که نوجوانان دارای گرایش به خودکشی دارند، تحقیقات بیشتری صورت گیرد تا شناخت بیشتر و بهتری درباره مشکلات و چالش‌های آنها صورت پذیرد.

- The First National Conference on Social Pathology, Backgrounds, Causes and Strategies. With emphasis on Kohgiluyeh and Boyer-Ahmad Provinces, Yasuj. (Persian)
- Mehrabi, Hossein Ali and Sheikh Daraei, Homa. (2013). The role of factors affecting suicide High school girl students. *Journal of Knowledge and Research in Applied Psychology*, 14 (3): 100-91. (Persian)
- Nasr Isfahani, A; Rozkhosh, M & Driss, Pouya. (2018). Religiosity and life satisfaction. *Journal of Social Studies and Research in Iran*, 7 (4): 638-627. (Persian)
- Raman, Jerode R (2010), Correlates of Tertiary Student Life Satisfaction A thesis in Master of Applied Psychology in The University of Waikato.
- RECIIS – R. Eletr. de Com. Inf. Inov. Saúde. Rio de Janeiro (2010). Suicide in the grey religious literature: Kardecism as privileged bibliography source:4 (3): 34-46.
- Simbar M.(2016). Adolescent Reproductive Health. Tehran: Golban.
- Veenhoeven. R (2000) The four qualities of life, *JOURNAL OF HAPPINESS STUDIES*, VOL1 ,PP.1-39
- Veenhoven, R. (1994), Is happiness relative?, *Social Indicators Research*, 24, argument against context in favor of needs approach
- tendency to social anomalies among the youth of Bilesvar. *Journal of Sociological Studies*, 5 (20): 38-23. (Persian)
- Fruits, M. (2017). Investigating the causes of suicide and suicide attempt in Kermanshah province. *Journal of Law Yar*, 3 (3): 117-99. (Persian)
- Hajebi, A (2020). Promote mental health, a vibrant community. Tehran: Faradanesh Publications. (Persian)
- Johnson, W & Krueger, RF (2006) How money buys happiness: genetic and environmental processes linking finances and life satisfaction. *Journal of Personality and social psychology*. vol0,680-691.
- McLoughlin AB, Gould MS, Malone KM.(2015). Global trends in teenage suicide. Organization WH. (2019). Preventing suicide: A global imperative: *World Health Organization*.
- Kamri, S & Fathabadi, J. (2012). Investigating the role of religious orientation and life expectancy in life satisfaction. *Journal of Psychology*, 7 (28): 182-169. (Persian)
- Karami, J; Hatamian, P & Moradi, A. (2017). The relationship between neuroticism and psychotic personality traits and suicidal tendencies of soldiers in military barracks. *Journal of Military Medicine*, 19 (2): 157-152. (Persian)
- Maghsoudpour, L & Ahmadi Ahangrani, Hassan. (2020). Theories, causes and factors of social harm of suicide and preventive strategies.

A comparative study of jurisprudence and law, the relationship between social networks in girls' suicidal tendencies

Leila Alipour¹ *, Fatemeh Ghaedi Bardeh ²

Abstract

The phenomenon of suicide has been studied and researched from the perspectives of various sciences such as: criminology, psychology, sociology, medicine and Fiqh and criminal law, and in terms of criminal law, the discussion about suicide comes. In this sense, suicide is a murder that commits a crime (killer) as well as a crime (victim), In this regard, the present study was a comparative study of the relationship law between social networks in girls' suicidal tendencies. The method of the research was correlational in nature, which is a non-experimental research. Its statistical population includes all female high school students in Tehran Region 4 in the academic year 2020-2021 and the sample size was randomly selected based on Morgan and Krejcie table and 300 people. In this study, the suicide tendency questionnaire of Arbach et al. (1991) and the life satisfaction questionnaire of Diner et al. (1985) were administered to the sample group. In order to analyze the data, descriptive statistics of mean, standard deviation, tables and graphs and inferential statistics of Pearson correlation and regression analysis were used. The main results showed that there is a significant relationship between life satisfaction and suicidal ideation.

Keywords: Criminology, Fiqh ,criminal law, suicidal ideation, life satisfaction, social network

¹ . PhD in Women's Studies, Women's Rights in Islam, Visiting Lecturer at Payame Noor University. Email: alipour.leila.95@gmail.com.

² . Instructor, Department of Theology, Payame Noor University, Iran Faculty Member Payame Noor University. Email: Ghaedif30@yahoo.com